

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו בסעודה שלישית פרשת נצבים תשפ"א לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויען - גליון אלף רמ"ה

בזה גם טעמים בפשטיות, וכמו שסידר רב סעדיה גאון עשרה טעמים לזה. – וגם להבין גודל כחו, שאמרו חז"ל (ויק"ר כט-ד) אשרי העם יודעי תרועה (תהלים פט-טז), שהן מכירין לפתות את בוראן בתרועה, והוא עומד מכסא הדין לכסא רחמים, ומתמלא עליהם רחמים, והופך להם מדת הדין למדת הרחמים ע"כ. ויש להבין איך נסבב כזה שקול השופר יעמיד כביכול את ה' מכסא הדין לרחמים.

*

גם להבין מה שהזהירנו הכתוב, אחרי מות שני בני אהרן בקרבנתם לפני ה' וימותו, דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקודש וגו' (ויקרא טז-א). ושוב נאמר, וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר בקודש (טז-ז). ואיתא בירושלמי (יומא ה-ב) דאפילו מלאכים שנאמר עליהם ודמות פניהם פני אדם (יחזקאל א-י), גם כן לא יהיו באהל מועד ע"ש. וצריך ביאור טעם הדבר, דבשלמא בני אדם אין להם להכנס במדורו של הקב"ה, אבל המלאכים משרתי מעלה למה לא יהיו גם באהל מועד. וגם להבין למה ביום הכיפורים הותר לכהן גדול להכנס שם, בעבודת הזאת הדם בין הבדים ובהקרבת הקטורת לפני ולפנים.

*

ונראה דהכתוב אומר ביעקב אבינו כאשר שלח את בניו למצרים, אמר להם ואל-שד-י יתן לכם רחמים לפני האיש (בראשית מג-ד), וברש"י מי שאמר לעולם די, יאמר די לצרותי ע"כ. והיינו דאיתא בגמרא (חגיגה יב.)

אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם וגו', (כט-ט). פרשה זו קורין תמיד בצאת השנה קודם כניסת ראש השנה (מגילה לא:). וכבר פירשו דנרמו בזה מאמרם (ראש השנה טז). דבראש השנה כל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון. ו'היום' רומזת על ראש השנה (זוה"ק ח"ג רלא.), ואתם נצבים היום בראש השנה כולכם לפני ה' אלקיכם מחוטב עציך עד שואב מימך. וקורין זאת בשבת שלפניה, כי כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין (זוה"ק ח"ב פח:), ולחזכיר כי יש להכין עצמו בשבת זו בהכנה הרבה לקראת בוא יום הנורא שאנו נצבים בו לפני ה'.

והנה אנו אומרים בתפלה, זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון, ובגמרא (ראש השנה כז.) כמאן, כרבי אליעזר דאמר בתשרי נברא העולם ע"ש. ויש להבין כפל הלשון, מה שהוסיף זכרון ליום ראשון. ובפשטו נראה דמבואר בר"ן (שם טז). בטעם שנבחר יום זה לדון בו בני אדם, דאיתא בפסיקתא (כג-א, ויק"ר כט-א) בראש השנה נברא אדם הראשון וכו', בעשירית סרח, באחת עשרה נידון, בשתיים עשרה יצא בדימוס. אמר לו הקב"ה זה סימן לבניך, כשם שעמדת לפני בדין ביום הזה ויצאת בדימוס, כך עתידין בניך להיות עומדין לפני בדין ביום זה ויוצאין בדימוס ע"כ. ועל כן אנו ממליצין שיעלה ה' בזכרונו מה שאירע ביום ראשון, שיצא אדם הראשון בדימוס, והבטיחו להיות בזה סימן לבניו אחריו, ותהא למעלה זכרון ליום ראשון.

אך יש לומר בזה עוד, ונבאר גם כן מצות תקיעת שופר שנצטוינו ביום הזה, אם כי נאמר עליו תקעו בחודש שופר וגו' כי חוק לישראל הוא (תהלים פא-ד), מכל מקום יש

והעמידו כדי שתהיה ההתפשטות משם ולהלאה במדת הרחמים.

ומעתה מובן שפיר תפלתו של יעקב, וא-ל שד-י יתן לכם רחמים, מי שאמר לעולמו די, כאשר נבראה מתחלה במדת הדין ורצתה הארץ להתפשט כמותה גם להלאה, גער בה ה' ואמר לעולמו די שלא תתפשט לברוא העולם במדת הדין, כי לא תהיה לעולם קיום, והצרות של דין מעבירין את האדם על דעתו ועל דעת קונו, כן יאמר גם לצרותי די, כי קשה כח הסבל.

*

והנה בישמח משה (ריש פרשת ויצא) הביא בשם ספר כבוד חכמים על ירושלמי (ברכות פ"ד סימן כב) דאיתא במשנה (יומא ג.) משניטל ארון, אבן היתה שם מימות נביאים ראשונים, ושתייה היתה נקראת, גבוה מן הארץ שלש אצבעות, ועליה היה נותן הקטורת. ובגמרא (שם נד:) תנא שממנה הושתת העולם, כמאן דאמר מציון נברא העולם [ציון נבראת תחלה וסביביה נדבקו רגבים סביביו] שנאמר (תהלים נ-א) א-ל אלקים הוי"ה דבר ויקרא ארץ וגו' מציון מכלל יופי, ממנו מוכלל יפיו של עולם ע"כ. וכיון דבתחלה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין, אם כן באבן שתייה בקודש הקדשים נשארה מדת הדין בתוקפה, ומציון מכלל יופי 'אלקים' הופיע, וזהו שנאמר (שם סח-לו) נורא אלקים ממקדשיך ע"כ.

ובזה יובן רישא דקרא א-ל אלקים הוי"ה דבר ויקרא ארץ, דהתחיל בשם א-ל מדת הרחמים, כמו שנאמר (שם נב-ג) חסד א-ל כל היום, ושוב אמר אלקים מדת הדין, וחזור ואומר הוי"ה מדת הרחמים, ושמות אלו דברו ויקרא ארץ, והיינו כי בתחלה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין, וראה שאין העולם מתקיים, והקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין, על כן הקדים גם הכתוב שם א-ל של רחמים, שהקדימה למדת הדין, ושוב הזכיר שם אלקים מדת הדין, וקיום העולם נגמר בשם הוי"ה מדת הרחמים.

ומעתה כיון שהתחלת הבריאה היתה מהאבן שתייה אשר שם המדת הדין בתוקפה, ומתחלה רצתה העולם שתתפשט הבריאה ממדה זו, עד שגער בה הקב"ה, על כן המליצו עליה שהיה מרחיב והולך כשתי פקעיות

בעשרה דברים נברא העולם, בחכמה בתבונה 'ובגערה' וכו'. ואמר רב יהודה אמר רב בשעה שברא הקב"ה את העולם, היה מרחיב והולך כשתי פקעיות של שתי, עד שגער בו הקב"ה והעמידו שנאמר (איוב כו-יא) עמודי שמים ירופפו ויתמזו מגערתו. והיינו דאמר ריש לקיש מאי דכתיב (בראשית לה-יא) אני א-ל שד-י, אני הוא שאמרתי לעולם די ע"כ. ובמדרש (ב"ר ה-ה) למה נקרא שמה ארץ, שרצתה לעשות רצון קונה וכו'. אני א-ל שד-י, אני שאמרתי לשמים וארץ די, שאלמלא כן היו מותחים והולכים עד עכשיו ע"כ. ויש להבין קשר הדברים, שכמו שאמר לעולמו די יאמר לצרותיו די, דמשמע כאילו יש להם שייכות זה לזה.

גם עצם הדברים צריכין ביאור, דאיתא בגמרא (חולין ס.) אמר רבי יהושע בן לוי כל מעשה בראשית לדעתם נבראו [שהודיעם שיבראו והם נאותן] בצביונם נבראו [בדמות שבחרו להם] שנאמר (בראשית ב-א) ויכולו השמים והארץ וכל צבאם, אל תקרי צבאם אלא צביונם ע"כ. וכנראה שהראה ה' מתחלה להארץ כל דמותה, ארכה ורחבה הרים וגבעות מדבריות וימים שבתוכה, שזהו דמותה, ואם כן למה הרחיבו מתחלה עד שהוצרך לומר להם די. ומאי שנא מהשמש והירח וכוכבים שנבראו כולם בגודל שהודיעם ה', ולמה יצתה עצם העולם שמתחו עצמם עד אין שיעור. וגם למה דימה אותם לפקעיות של שתי ולא של ערב.

ונראה דהנה בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ (א-א). וברש"י ולא אמר ברא ה', שבתחלה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין, וראה שאין העולם מתקיים, והקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין, והיינו דכתיב ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים (ב-ד) ע"כ. ואם כן הנקודה הראשונה של הארץ, שממנה נתפשטה העולם, בראה ה' במדת הדין, אבל כאשר התחילה להתפשט הקדים מדת הרחמים כדי שתהיה להעולם קיום. וכאשר ראתה הארץ שנקודת העולם נברא להיות מתנהג בדין, רצתה להתפשט כמותה לברוא כל העולם במדה זו של דין, וגער בה הקב"ה שלא תפשט נקודת הדין להלאה, אלא הבריאה מנקודה זו ולהלאה תהא במדת הרחמים. ובודאי ידעה הארץ גם מתחלה ארכה ורחבה, אלא כוונתם על איכות מדת הארץ במדת הדין רצתה להתפשט בדין עצום כמו שבאמת נבראה הנקודה הראשונה של העולם, וגער בה ה' כי באופן זה לא תהיה קיום לעולם,

של שתי"י, להורות על ההתפשטות במדת האיכות שיש בהאבן השתייה.

ובישמח משה שם כתב לבאר על פי זה במה ששכב יעקב במקום המקדש, ויחלום והנה סלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, ומלאכי אלקים עולים ויורדים בו (כח-יב), כי סולם זה בית המקדש (מדרש שוחר טוב תהלים עח-ו), וכיון ששם שורה מדת הדין, על כן מלאכי 'אלקים' עולים ויורדים בו, שלוחי מדת הדין, ואף על פי כן והנה הוי"ה נצב עליו, שכלול הדין ברחמים. וייקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש הוי"ה במקום הזה, דהיינו מדת הרחמים, ואנכי לא ידעתי, שהיה סבור שהמדת הדין הוא רק דין וכו' ע"ש.

ויש להוסיף דאיתא בגמרא (חולין צא:) דבשעה ששכב שם יעקב, רצו מלאכי השרת לסכוניה, מיד והנה הוי"ה נצב עליו [לשמרו] וכו', כאדם שמניף על בנו [במניפה להצילו מן השרב] ע"כ. ויש לומר דאמרו חז"ל (ערכין יז.) אלמלא בא הקב"ה עם אברהם יצחק ויעקב בדין אינן יכולין לעמוד מפני התוכחה [לומר שאין אדם צדיק בארץ] ע"כ. ומעתה כיון ששכב יעקב באותה נקודה של העולם שנבראה במדת הדין במילואה, בעי מלאכי השרת לסכוניה, כי מי יוצדק בדין. אמנם והנה הוי"ה נצב עליו לשמרו, כי יעקב בגודל קדושתו אז היה כחו נשגב לעמוד גם נגד מדת הדין. ומזה עצמו השיג יעקב גודל מעלתו הנשגבה. ועל כן אמר בענותותו אכן יש הוי"ה במקום הזה, שזכיתי שה' עמד עלי לשמור אותי, ואנכי לא ידעתי, עד כמה מדריגתי מגיע.

*

והנה על האבן שתייה בקודש הקדשים היה מונח ארון הברית עם הלוחות (תוספתא יומא ב-יב). ונראה מתחלה לבאר הטעם שהאבן שממנה הושתת העולם היתה נקראת אבן שתייה, שזהו משום ששם היה שורה מדת הדין עצומה כפי מה שעלה במחשבה בשעת הבריאה. והנה שם י-ה היא ממדת הדין כמו שנאמר (תהלים קיח-יח) יסר יסרני י-ה. וכמו שכאשר רוצים לבטא מדת הרחמים במדה עצומה, מכפילין לומר הוי"ה הוי"ה א-ל רחום וחנון וגו' (שמות לד-ו), על דרך זה כאשר רוצים להדגיש עוצם מדת הדין מזכירין י-ה י-ה בכפליים, ועל כן

היתה נקראת 'אבן שתייה', שבמקום זה שורה מדת הדין בעוצם כפול.

ועל כן להמתיק הדינים הניחו עליו התורה לוחות הברית, שהתורה ממתקת הדינים, וכמו שנאמר (משלי לא-כו) ותורת חסד על לשונה. ואמרו (ברכות ה.) כל העוסק בתורה יסורין בדלין ממנו ע"כ. ובספר ולאשר אמר (פ' בחוקותי) כתב דלכן נרמז לימוד התורה באות אל"ף כמבואר בגמרא (שבת קד.) דא"ב רומז על א' לוף בינה, והיינו כי האות למ"ד הוא רמז ללימוד התורה, והוא באמצע אותיות א"ף ומפרידן זה מזה, דכח התורה מבטל כל הדינים ע"כ. ועל כן להכניע הדינים ממקום אבן שתייה היה מונח עליה התורה הקדושה שמכנעת כל הדינים.

*

ומעתה מובן מה שאסרה תורה להכנס שם גם למלאכי מעלה, כי בהיות ששם מונח כלול שורש כל המדת הדין למטה, ובנקודה זו אין זכות קיום לעולם, על כן צריך להיות המקום ההוא מובדל מכל, שלא יתעורר ויתפשט משם מדת הדין בעולם, כי אם תמצה עומק הדין מי יוצדק לפניך בדין, על כן כל אדם לא יהיה באהל מועד, ואפילו מלאכים. אך ביום הכיפורים, שהוא יום שכולו חסד ורחמים, וביום הזה יכפר עליכם מכל חטאותיכם, ושטן ביומא דכיפורי לית ליה רשותא לאסטוני (יומא ב.), אז היה הכהן הגדול יכול להכנס שם בעת העבודה.

והנה בכניסתו, משניטל הארון היה נותן הקטורת על האבן שתייה, כי הקטורת ממתקת כל הדינים (וזה"ק ח"ג רכד.), ובאבן שתייה נצרר כל המדת הדין שיש בהבריאה, ולכן נקראת אבן שתייה, כי שורשו משם י-ה, יסר יסרני י-ה, על כן נתן עליה הקטורת אשר אחד עשר סמנים היו בה (כריתות ו.), כנגד שם ו-ה. וכאשר נתן אותה על האבן שתייה, נצטרף לשם י-ה אותיות ו-ה, ונמתק הדינים להשרות עליה שם הוי"ה של רחמים.

[וכמו כן בהזאת הדם בין הבדים המתיק הדינים ששורה שם. והוא כי השתי שמות של דינים הם, שם אלקיים, ושם י-ה, שעולה ביחד מספר ק"א. וכנגדן יש שתי שמות של רחמים, והם, שם הוי"ה ב"ה, ושם א-ל אשר חסד א-ל כל היום (תהלים נב-ג), שעולה ביחד מספר נ"ז.

בו הקב"ה והעמידו, ונברא העולם בגערה. ולא נתן ה' למדת הדין מקום להתפשט להלאה יותר מנקודת הבריאה. ומדה זו מתעוררת בכל שנה ביום הרת עולם בראש השנה, שהגם שעלה במחשבה להיות הנהגת העולם בדין, שינה זאת בפועל להתנהג ברחמים. ועל כן בחר ה' יום זה לשפוט את בני האדם, כדי שתהא המשפט ברחמים. ועל כן אנו תוקעין בו בשופר, להזכיר בזה הגערה שגער ה' בעולם כאשר רצה למתוח המדת הדין, ואמר לעולמו די, שאל תתפשט הדין בעולם. ולכן בתחלה יושב ה' על כסא הדין, כי כן עלה במחשבה לברוא העולם בדין, אבל כאשר עלה אלקים בתרועה ה' בקול שופר, כששומע מה שאנו מזכירין הגערה שגער ה' בעצמו בעולם שלא תתפשט הדין יותר מתחלת נקודת הבריאה, אז עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים. ועל זה אומרים 'זה היום תחלת מעשיך', שהיום הרת עולם, ואנו מחלים פני ה' שתעלה לפניו בזכרונו 'זכרון ליום ראשון', שלא הניח מדת הדין להתפשט, אלא שיתף מדת הרחמים, כן יתעורר גם כעת למעלה השפעת רחמים על באי עולם.

* * *

פונעם מענטש אלע פראבלעמען וואס ער דארף צו האבן אין משך פונעם יאר. - און אז עס גייט אדורך א יאר, און מען זעהט ליידער וואס איז אדורכגעגאנגען, איז א סימן אז מיר האבן נישט אויסגענוצט דעם ראש השנה, מיר זאלן מתפלל זיין און בעטן אויף וואס מיר דארפן צו בעטן. ראש השנה איז א טאג וואס איז געגעבן געווארן אויף תפלה, מתפלל צו זיין, און זיך אויסבעטן ביים אייבערשטען אלעס וואס מען דארף האבן.

עס איז די התחלה פון די ימי התשובה, עשרת ימי תשובה הייבט זיך אן ראש השנה. דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב (ישעיה נה-ו), עס איז נישט דא נאך א זמן אינעם יאר, וואס דער אייבערשטער איז אזוי נאנט צו יעדן איינעם, ווי פון ראש השנה ביז נאך יום הקדוש. די גמרא (ראש השנה יח.) זאגט, הא בציבור הא ביחיד, אז דער פסוק (דברים ד-ו) כי מי גוי גדול וגו' כה' אלקינו בכל קראינו אליו, גייט ארויף אויף די טעג פון עשרת ימי תשובה, וואס דער אייבערשטער איז נאנט צו יעדן מענטש, בכל קראינו אליו. **אפילו א יחיד וואס האט נישט דעם כח פונעם ציבור, א מענטש פאר זיך אליין, אין א ווינקל ביי זיך אינדערהיים, צו אין בית**

וכאשר רוצים לעורר מדת הרחמים, אז צריכין להקטין שם אלקיים לשם א-ל, ולהגדיל שם י-ה לשם הוי"ה. וכמו שפירש הגר"א מה שאמר בלעם (במדבר כב-יה) לא אוכל לעבור את פי הוי"ה אלקי לעשות קטנה או גדולה, כי אז השתמש ה' במדת הרחמים על ישראל, להפוך הקללה לברכה, ואמר שאי אפשר לו לעשות שם הוי"ה קטנה לשנותה לשם י-ה, או גדולה, לעשות משם א-ל גדולה לשנותה לאלקיים ע"כ. - והנה כאשר רוצים לשנות שמות הדין לרחמים, יש להחסיר מספר מ"ד, כי שמות הרחמים א-ל הוי"ה עולה נ"ז, ושם י-ה אלקיים עולה ק"א, וההפרש ביניהם הם מספר ד"ם, על כן הזה הד"ם בפנים, להחסיר מספר זה משמות הדין ולשנותה לרחמים].

*

ונחזור לעניינינו, כי בתחלה עלה במחשבה לברוא את העולם בדין, וראה שאין העולם מתקיים בזה, על כן שיתף עליה מדת הרחמים. וכאשר רצה העולם לפשט נקודת הבריאה של הדין לברוא בזה כל העולם כולו, גער

לדוד ה' אורי (תהלים כז-א), אורי בראש השנה (ויק"ר כא-ד), ראש השנה קומט אראפ א געוואלדיגע ליכטיגקייט אויף די וועלט. **אלעס וואס גייט אדורך אין משך פונעם יאר, איז אלעס תלוי אין דעם ראש השנה. אז מען האט שכל, נוצט מען אויס דעם ראש השנה ווי עס דארף צו זיין. דאווענען, און בעטן דעם אייבערשטען, אויף אלעם וואס מען דארף האבן. וויפיל צער און עגמת נפש גייט א מענטש אדורך אין משך פונעם יאר, זה בכה וזה בכה, יעדער מענטש האט זיך דאך זיינע פראבלעמען וואס ער גייט אדורך אין משך פונעם יאר, און דאס אלעס איז אנגעשריבן געווארן אין ראש השנה. ווען מען וואלט ווען איינגעריסן ראש השנה, מען וואלט געדאווענט און געבעטן, דער אייבערשטער איז דאך א שומע תפלה, יעדע ערליכע תפלה וואס א יוד בעט, טוט דאך דער אייבערשטער צוהערן. ותשובה ותפלה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה, עס איז דא וואס האבן נישט די כוחות פאר אלע דריי, אבער צו דאווענען האט דאך יעדער איינער דעם כח, א מויל האט יעדער איינער, און זאגן און בעטן פונעם אייבערשטען קען דאך יעדער איינער. דער כח התפלה וואס א יוד דאווענט ראש השנה, קען דאך אוועקנעמען**

דופקי בתשובה, אנקלאפן, איך וויל זיך צוריק קערן צום אייבערשטען, איך וויל נאנט ווערן צו דיר, און אזוי פרוברן אריינצוקומען.

אבער ווען מען עפענט די טיר, טאמער דער יוד וועט שטיין ווייטער אינדרויסן, ער וועט נישט אריינגיין, האט ער גארנישט אויפגעטון פון דעם וואס מען האט געעפנט דעם טיר. מען קלאפט אויף די טיר, און מען וויל אריינגיין, און מען עפענט דעם טיר, אבער נאכדעם דארף מען אריינגיין אינעווייניג, דעמאלטס האט מען אויפגעטון מיט דעם וואס מען האט אנגעקלאפט. דער באשעפער איז פותח שער לדופקי בתשובה, דו געבסט א קלאפ אויף די טיר אז דו ווילסט תשובה טון, עפענט דער אייבערשטער די טיר. דו האסט א ברייטע טיר, דו האסט גארנישט געדארפט טון, אפילו א שטופ צו געבן די טיר, דו זאלסט קענען אריינגיין. אבער אונזער עבודה איז, נישט צו בלייבן אינדרויסן, נאר אריין גיין אינעווייניג, און זיך אויסגיין דאס הארץ פארן אייבערשטען, און בעטן אונז וויל מיר זיין אנדערש. געדענקען אויף וואס מיר זענען אראפגעקומען אויף די וועלט.

*

א יוד דארף צו בעטן אויף גשמיות און אויף רוחניות. **לעבט מען דען אויף די וועלט כדי צו עסן, טרינקען, מאכן געלט, און אנדערע עניני עולם הזה?!** התקן עצמך בפרוזודור כדי שתכנס לטרקלין. זיי דין מתבונן, מה חובתי בעולמי, אזויפיל יארן דרייט מען זיך ארום אויף די וועלט, וואו האלסטו ערגעץ, וואו ביסטו אנגעקומען? וואו ביסטו, אין וואספארא מצב שטייסטו? און בעטן פונעם אייבערשטען, מען זאל נישט אדורכלאזן דאס לעבן ליידיג. מען וועט אנקומען און זיין א אלטער יוד, און זעהן אז מען שטייט ליידיג פון אלעם. מען דארף אויסנוצן די צייט און דאס לעבן וואס דער אייבערשטער גיט, מען זאל דינען דעם אייבערשטען. מען לעבט אין א וועלט פון אזויפיל נסיונות, און אזויפיל שוועריקייטן צו עבודת ה', בעטן אז דער אייבערשטער זאל גרינג מאכן, אז מען זאל קענען עומד זיין אין די אלע נסיונות. דאס איז די צייט וואס א יוד איז מתפלל יעצט פארן אייבערשטען, און דאס איז די צייט וואס דער אייבערשטער איז אורי בראש השנה, ער גיט אריין א ליכטיגקייט. ווען א יוד וויל זיך מתקרב זיין צום באשעפער,

המדרש, און ער רעדט צום אייבערשטען, און ער בעט פונעם אייבערשטען, איז דער אייבערשטער נאנט צו אים, דער באשעפער איז מקבל פון אים וואס ער בעט. - מען דארף וויסן די חשיבות פון די טעג וואס מיר גייען אריין דערין, נישט לאזן אדורכגיין ליידיג. יעדע מינוט און יעדע שעה פונעם טאג, דארף זיין חשוב ביים מענטש עס אויסצונוצן אויף צו נתקרב ווערן. עס איז נישט דא נאך אזא צייט וואס דער אייבערשטער זאגט, איך בין נאנט צו דיר, דו דארפט נישט גיין ווייט אז דו זאלסט צוקומען צו מיר.

*

מען זאגט אין די תפלות פון די הייליגע טעג, אז דער אייבערשטער איז פותח שער לדופקי בתשובה, דער אייבערשטער עפענט די טויערן פאר די וואס קלאפן אן, און ווילן תשובה טון. ווען א מענטש גייט, ער וויל באזוכן דעם חבר, ער וויל אריינגיין צום חברים שטוב, און ער טרעפט אז עס איז דא אן אייזערנע טויער און מען קען נישט אריינגיין, עס איז פארמאכט. עס איז נישט מעגליך בדרך הטבע, ער זאל קענען אריינגיין דארט פון זיך אליין, עס איז דא אן אייזערנע טיר, א מחיצה של ברזל וואס איז מפסיק, און ער קען נישט אריינגיין. אבער ווען ער קלאפט אן אויף די טיר, ער גיט א קלינג די בעי"ל, קומט ארויס דער בעל הבית, צו דער באדינער, און עפענט די טיר פאר אים. עס איז א ברייטע טיר, און ער קען אריינגיין. ער האט גארנישט געטון, ער דארף אפילו נישט געבן קיין ריק די טיר, די טיר עפענט זיך פון זיך אליין, און מען קען אריינגיין.

אזוי איז כביכול ביים אייבערשטען. ווען א מענטש איז דופקי בתשובה, ער קומט צום שער, און דער שער איז פארמאכט, מען קען נישט אדורכגיין, עס איז דא א מחיצה של ברזל וואס איז מפסיק בין ישראל לאביהם שבשמים. מען בעט נישט פון דיר דו זאלסט שטופן די טיר, דו זאלסט צוברעכן די טיר, נאר קלאפ אן! געב א קלאפ, אזוי ווי ווען דו גייסט צו דיין חבר. גיב א קלאפ, וועט מען פון אינעווייניג עפענען די טיר, דו וועסט נישט דארפן צולייגן קיין האנט, און דו וועסט טרעפן אז די טיר וועט זיין אפען. דער אייבערשטער איז פותח שער לדופקי בתשובה, אז מען קלאפט אן, אז מען וויל תשובה טון, האסט געקלינגען די בעי"ל פונעם אייבערשטען, דו ווילסט אריינקומען, עפענט מען דיר די טיר. א יוד דארף נישט טון מער ווי זיין דער

האט ער די מעגליכקייט ער זאל קענען נאנט ווערן צום אייבערשטען.

און מען זעהט, אז רוב פון די תפלות וואס מען איז מתפלל אין ראש השנה, כמעט וואס מען רעדט נישט פון עניני גשמיים, עס ווערט כמעט נישט ארויפגעברענגט אין די שמונה עשרה וועגן די צרכים פונעם מענטש. אלעס איז נאר גערעדט געווארן פון עניני רוחניים, פון התגלות כבוד שמים, וואס מען איז נאך אזויפיל יארן אין גלות. און מען זעהט נישט קיין עק און קיין ענדע פון דעם גלות, קיינער האט נישט געגלייבט, אז נאך אזא קריג וואס מען איז אדורכגעגאנגען, מען האט פארלוירן אזויפיל פון כלל ישראל, עס איז זיכער געווען א חלק פון עיקבתא דמשיחא וואס יודען זענען אדורכגעגאנגען, און זיבעציג אכציג יאר שפעטער, זיצט מען נאך אין אמעריקא על סיר הבשר, מען לעבט אזוי ווי מען לעבט אין אמעריקא. קיינער האט נישט געטראכט אז מען וועט קענען אפילו אויסהאלטן, אז עס זאל קענען זיין אזא מציאות.

דארף מען מתפלל זיין, און מעורר רחמים זיין, זאגן די תפלות מיט א ערנסטקייט, און מתפלל זיין פון טיפעניש פון הארץ. ווען דער אייבערשטער וועט אונז העלפן, עס וועט קומען די גאולה, וועלן דאך אלע פראבלעמען און אלע צרות זיך אויפהערן. מען וועט זיין נאנט צום אייבערשטען, וואס דאס איז דאך דער תכלית פון די בריאה. דאס איז די עיקר פון די עבודה פון די הייליגע טעג, די עבודה פון ראש השנה, און פון די עשרת ימי תשובה נאכדעם. בעטן אויף אלע עניני גשמיים וואס דער מענטש דארף האבן. נישט שויגען קיין ווערטער, ארויסרעדן, און מתפלל זיין וואס עס קוועטשט אים, און וואס עס דרוקט אים, און וואס ער דארף צו האבן. דער באשעפער איז א שומע תפלה, און ער הערט צו יעדעס ווארט וואס מען זאגט. מתפלל זיין אויפן רוחניות פון זיך, און ער זאל קענען ערציען ערליכע קינדער, ערליכע יודישע דורות, מען זאל נישט אדורכפאלן אין די נסיונות וואס אונז לעב מיר היינט.

מתפלל זיין אויפן כבוד שמים, וידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויבין כל יציר כי אתה יצרתו, ומלכותו בכל משלה, דער אייבערשטער זאל שוין צוריק זיין דער מלך על כל הארץ. - אמרו לפני מלכות, כדי שתמליכוני עליכם (ראש השנה טו.), שטייט אין הייליגע ספרים, מען דארף זאגן די מלכיות כדי שתמליכוני עליכם, ממליך זיין דעם אייבערשטען קודם אויף זיך אליין, און נאכדעם ממליך זיין דעם אייבערשטען אויף די וועלט. ממליך זיין דעם אייבערשטען אויף טייטש, דער אייבערשטער איז מיין מלך, איך בין מקבל אויף מיר עול מלכותו, און איך בין צוגעבינדען צום מלך, און איך פאלג וואס מיין מלך זאגט. פרובירן צו גיין אין די דרכי ה', דאס דארף מען זאגן די מלכיות, כדי שתמליכוני עליכם, ארויסברענגען ביי יעדע יוד אליין, זיין צוגעבינדיגקייט צו דעם מלך.

דער אייבערשטער זאל געבן, אונז זאל מיר קענען האבן די ריכטיגע דיבורים, קענען מתפלל זיין און בעטן ביים אייבערשטען אלעס וואס עס קוועטשט אונז. דער באשעפער זאל מקבל זיין אלע תפלות פון אלע צובראכענע הערצער וואס יודען זענען מתפלל. יעדער יוד דארף דאך האבן אלע ישועות, דער באשעפער זאל געבן עס זאל זיין א פרייליך יאר און א ליסטיג יאר. אין די דריי טעג פונעם יום טוב שטייט דאך, אז מען דארף זיך שוין מער צוגרייטן צום יום טוב ווי פארדעם. דער באשעפער זאל געבן, מען זאל קענען מאכן די ריכטיגע הכנה צום הייליגן יום טוב, דער באשעפער זאל מקבל זיין אלע תפלות וואס אונז בעט מיר, בני חיי ומזוני. דער באשעפער זאל געבן קינדער, און נחת פון די קינדער, פרנסה וואס מען דארף האבן, געזונט, אריכות ימים ושנים. פאר אלע קראנקע וואס ווארטן אויף א ישועה, זאל דער באשעפער געבן רפואות און ישועות. און אלע געזונטע זאלן נישט צוקומען דערצו, אז מען זאל דארפן האבן א רפואה. מען זאל קענען דינען דעם אייבערשטען מתוך שמחה וטוב לבב, עס זאל נתקבל ווערן די תפלות, דאס יאר זאל שוין זיין א שנת גאולה וישועה, בביאת בן דוד, במהרה בימינו אמן.

הגליון הזה נתנדב על ידי

מדה"ר משה מאיר בראדי הי"ד לרגל השמחה השוויה במעונו בהולדת בנו למול טוב	מדה"ר ר' שלמה ברוך בראדי הי"ד לרגל השמחה השוויה במעונו בהולדת בנו למול טוב	לזכרון נשמתו המהורה של כ"ק מרן רבינו עזריאל יהודה ב"ר יעקב זצוק"ל אב"ד ור"מ דקהלתנו הק' נשתלק בשמי מרום ביום א' דראש השנה תשנ"ב לפ"ק	מדה"ר יואל קאהאן הי"ד לרגל השמחה השוויה במעונו באירוסו בתו למול טוב	מדה"ר אהרן הערשקאוויטש הי"ד לרגל השמחה השוויה במעונו באירוסו בתו החתן יחיאל נ"י למר"ט
--	--	---	---	---